

AZƏRBAYCAN MİLLİ ELMLƏR AKADEMİYASI
FOLKLOR İNSTİTUTU

ŞİFAHİ ƏNƏNƏLİ
AZƏRBAYCAN MUSIQISI

II

(RƏQSLƏR)

BAKI – 2019

Layihənin rəhbəri: Muxtar KAZIMOĞLU-İMANOV
AMEA Folklor İnstitutunun direktoru,
AMEA-nın həqiqi üzvü

**Toplayan və
nota köçürən:** **Mehman MİKAYILOV**
Azərbaycan Milli Konservatoriyasının
nəzdində A.Zeynallı adına Musiqi
Kollecinin müəllimi, tarzən

Elmi məsləhətçi: **Nazim KAZIMOV**
AMK-sı tərkibində BMK-nin direktoru,
Azərbaycanın əməkdar incəsənət xadimi,
pedaqoji elmlər üzrə fəlsəfə doktoru, professor

Redaktor: **Nailə RƏHİMBƏYLİ**
AMEA Folklor İnstitutu “Musiqi folkloru”
şöbəsinin müdiri, sənətsünaslıq üzrə elmlər
doktoru, professor

Rəyçi: **Təranə MURADOVA**
BXA xarici əlaqələr üzrə prorektor,
Azərbaycanın xalq artisti

**Musiqi tərtibatı və
aranjiman:** **Mahir İBRAHİMOV**
AMEA Folklor İnstitutu
“Folklor studiyasının” rəhbəri

Şifahi ənənəli Azərbaycan musiqisi, II (rəqslər), Bakı, 2019, 76 səh.

folklor.az

§ 3202050000 Qrifli nəşr
098 – 2019

© Folklor İnstitutu, 2019

ÖN SÖZ

Azərbaycan xalq musiqi yaradıcılığında muğamlar və xalq mahnıları ilə yanaşı, rəqlər də mühüm yer tutur. Xalq rəqs musiqisi Azərbaycan instrumental musiqisinin böyük bir hissəsini təşkil edir. Əsrlərdən bəri xalq tərəfindən yaranıb, şifahi halda nəsilən nəsələ keçən bu musiqi irsinin tədqiqi və öyrənilməsi böyük elmi əhəmiyyətə malikdir. Xalq musiqi janrları arasında qədimliyi ilə seçilən rəqs musiqisi özündə həm musiqini, həm də xoreoqrafiyanı birləşdirir. Qədim insanlar öz emosiyalarını ifadə etmək üçün rəqs hərəkətlərindən istifadə etmişlər. Daha sonra cəmiyyətin inkişafı ilə rəqs sənəti ayrı-ayrılıqda incəsənətin bir sahəsinə çevrilmişdir.

Rəqs sənəti çoxəsrlik tarixə malikdir. Azərbaycan rəqlərinin tarixi haqqında dəyərli məlumat Qobustan qayaları üzərində təsvir olunan rəsmlərdə öz əksini tapmışdır. Bu rəsmlərdə kollektiv rəqsin ən qədim nümunəsi olan yallı rəqsinin ifasının təsviri verilmişdir.

Rəqs musiqisi bir sıra musiqişünas alimlərin tədqiqat mövzusu olmuşdur. Digər xalq musiqi janrları kimi, rəqs musiqisi haqqında da məlumatlar Üzeyir Hacıbəylinin məqalələrində öz əksini tapır. Terminoloji izahatlar Əfrasiyab Bədəlbəylinin «İzahlı monoqrafik musiqi lüğəti» əsərində, Bülbülün məqalələrində ifadə olunur. Məmmədsaleh İsmayılovun «Azərbaycan xalq musiqisinin janrları» əsərində rəqs janrı haqqında geniş məlumatlar yer alır. Musiqişünas alim öz əsərində rəqs musiqisinin müxtəlif növləri haqqında ətraflı araşdırma aparır, not misalları ilə təhlillər təqdim edir.

Rəqs musiqisini toplayaraq nota salan və çap etdirən musiqiçilərdən biri də Bayram Hüseynlidir. Onun rəqs musiqisi haqqında maraqlı araşdırmaları mövcuddur. «Azərbaycan xalq musiqisi» kitabında dərc olunmuş «Azərbaycan instrumental

xalq rəqs musiqisi» məqaləsində Bayram Hüseynli müxtəlif rəqsləri not nümunələri əsasında təhlil edir.

Rəqs sənətinin tədqiq olunması sahəsində Kamal Həsənovun da xidmətini qeyd etmək lazımdır. Onun «Qədim Azərbaycan xalq rəqsləri» və «Azərbaycanın qədim folklor rəqsləri» elmi tədqiqatları rəqs musiqisinin araşdırılmasında xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Burada müəllif rəqs sənətinin xoreoqrafik xüsusiyyətlərini də araşdırır.

Rəqs musiqisinin nota salınaraq çap olunması bu sənətin araşdırılmasında xüsusi bir mərhələ kimi əhəmiyyət daşıyır. Rəqs musiqisi ilə bağlı ilk not nümunəsi 1937-ci ildə Səid Rüstəmov tərəfindən nəşr olunmuş məcmuədir. Sonrakı dövrdə, məsələn, 1951-ci ildə bəstəkarlar Tofiq Quliyev, Zakir Bağirov və musiqişünas Məmmədsaləh İsmayılov tərəfindən nəşrə hazırlanıb Səid Rüstəmovun redaktorluğu ilə çap olunmuş rəqs məcmuəsi, 1960-1980-ci illərdə Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Memarlıq və İncəsənət İnstitutunun «Xalq musiqisi» şöbəsi tərəfindən hazırlanmış rəqs məcmuələri – Bayram Hüseynlinin 1965 və 1966-cı illərdə çapdan çıxmış «Azərbaycan xalq rəqs melodiyaları» (yallı və halaylar) toplusu, eləcə də 1975-ci və 1984-cü illərdə Əhməd İsadadə və Nəriman Məmmədovun «Azərbaycan xalq mahnıları və oyun havaları» məcmuələri, Rauf Bəhmənlinin 2002-ci ildə çap olunmuş «Azərbaycan xalq rəqsləri» məcmuəsi, 2011-ci ildə Azərbaycan Milli Konservatoriyasının professoru Malik Quliyev və dosenti Arzu Quliyeva tərəfindən tərtib olunmuş «Azərbaycan xalq rəqs musiqisi» məcmuəsi bu sahədə görülmüş işlərin göstəriciləridir.

Instrumental ifaçılar tərəfindən bəstələnən rənglər və rəqslər Azərbaycan musiqi mədəniyyətində mühüm yer tutmuşdur. Tarzənlərlə yanaşı, balaban və qara zurna ifaçıları da bu işdə xüsusi rol oynamışlar. Bu sənətkarlardan biri Şamaxı-

nın Kalva kəndində (indiki Ağsu rayonu) anadan olan məşhur balaban, zurna ifaçısı Əli Zülfüqar oğlu Kərimov (1874-1962) olmuşdur. Əli Kərimov çox sayda şikəstələr, peşrovlar, marşlar, təsnif və rəqs musiqiləri bəstələmişdir. Dahi Üzeyir bəy Əli Kərimovu Bakıya dəvət etmiş (1952) və onun ifasında çox sayda rəqlər, yallılar, şikəstələr və rəngləri lentə aldirmışdı. Hazırda Əli Kərimovun çox az sayda lent yazısı vardır. Bir neçə rəqsi isə onun nəvəsi, Şirvanda çox məşhur balaban-zurna ifaçısı Ağasəf Seyidov məhz bizim üçün ifa etmişdir. 12 rəqs musiqisini isə 1984-cü ildə Bayram Hüseynli və Tahirə Kərimova nota almışdır. Təqdim olunan kitabda Əli Kərimovun lentə və nota salınmayan bir çox rəqs nümunələri vardır. Əli Kərimovun uzun illər məşhur xanəndə Mirzə Məhəmmədhəsəni (1831-1907) müşayiət etməsi, bu iki sənətkar arasında sıx əməkdaşlıq yaratmışdır. Nəticədə Əli Kərimovun bəstələdiyi rəqlərə Mirzə Məhəmmədhəsən söz qoşaraq həmin rəqləri təsnif və xalq mahnısı şəklinə salmışdır. Əli Kərimov isə Mirzənin bəstələdiyi təsnif və mahnıları rəqs halına gətirmişdir. Beləliklə, bu kitabda hər iki sənətkarın yaradıcılığından geniş istifadə olunmuşdur. Bundan başqa, 70 rəqsin toplandığı kitabda rəqlərin adları məlum olmadığı üçün onlar rəqəm vasitəsi ilə göstərilir. Rəqlər Azərbaycanın uzaq və yaxın bölgələri ilə yanaşı, Dağıstan, Təbriz, Urmiya, Ərdəbil, Tehran, Amasya, Bayburt, Kərkük və digər bölgələrdən toplanmışdır.

Əli Kərimov bəstələdiyi rəqlərə ad qoymaqda çətinlik çəkmişdir. Rəqlərin bir çoxuna nəvələrinin və övladlarının adlarını: “Sərvəri”, “Almazı”, “Əfruzə”, “Mühribanı”, “Sima”, “Xırdaca”, “Narıncı” və s; bəzi rəqlərə gül-çiçək adları: “Dağ çiçəyi”, “Çəmənlik”, “Heyvagülü”, “Almagülü”, “Alçagülü”, “Bənövşə”, “Darçını”, “Mixəyi”, “Yasəmənli”, “Turşəngi”; bir

sıra rəqslərə isə ölkə və yer adları vermişdir: “Azərbaycan”, “Türk rəqsi”, “Şirvani”, “Kalvalı” və s.

Kitabda yer alan əksər rəqslər haqqında informasiya Əli Kərimovun qızı Narınc və nəvəsi Ağasəf Seyidovdan, bir neçə rəqs haqqında informasiya isə Aşur Adıgözəlovdan qeydə alınıb təqdim edilmişdir.

Nailə Rəhimbəyli
sənətşünaslıq üzrə elmlər doktoru,
professor

**SAMPLES OF
AZERBAIJANI MUSIC
WITH ORAL TRADITION**

II

(DANCES)

Head of project: Mukhtar KAZIMOGHLU-IMANOV
A director of Folklore Institution
of ANAS, associate of ANAS.

**Person who collects and
overwrite to note: Mehman MIKAYILOV**
A teacher of A.Zeynally Music
College under Azerbaijan National
Conservatory, tar player

Scientific adviser: Nazim KAZIMOV
An honored art worker, Director of Baki
Music College, PhD in Pedagogy, professor

Editor: Naila RAHIMBAYLI
A chief of department of “Musical
folklore” of Folklore Institution of ANAS,
doctor of sciences in art, professor

Reviewer: Tarana MURADOVA
Prorector for External Relations
of the Baku Choreographic Academy,
national Artist

Music arrangement: Mahir IBRAHIMOV
Head of Folklore Institute Folklore Studio
of ANAS

Corrector of texts: Kamala ATAKISHIYEVA
A scientific worker of department
of “Musical folklore” of Folklore
Institution of ANAS

Person who translates into English: Aynur Abdullayeva

INTRODUCTION

Beside mughams and national songs, dances also play an important role in Azerbaijani folk music. Folk dance music makes a great portion of Azerbaijani instrumental music. Researches and studies on this musical heritage created by people throughout centuries and transforms orally from one generation to another have a great scientific importance. Dance music, which is one of the oldest genres of folk music, combines both music and choreography in itself. Ancient people used to use dance moves in order to express their emotions. Later, as the society grows, dance became an independent field of art.

History of dance dates back to thousand years ago. The rock carvings and petroglyphs in Gobustan display the history of Azerbaijani dances. In this carvings you can see halay-a regional category of folk dance styles which is the most ancient collective dance style.

Dance music has always been a topic to research for many musicians. Like other folk music genres, dance music is also reflected in Uzeyir Hajibeyli's articles. Terminological explanations are expressed in Bulbul's articles and in the "Explanatory Monographic Music Dictionary" by Afrasiyab Badalbeyli. "The Genres of Azerbaijani Folk Music" by Mammadsaleh Ismayilov contains extensive information about the dance genre. In his work, the musical scientist conducts extensive research on different types of dance music, and provides examples of analyses.

Bayram Huseynli is one of the musicians who has written a musical notation of dance music and published them. He has made different researches on dance music. In the article "Azerbaijan instrumental folk dance music", published in the

book "Azerbaijani Folk Music," Bayram Huseynli analysed different dances based on note samples.

It is necessary to mention Kamal Hasanov's service in the study of the art of dance. His scientific researches called "Old Azerbaijani national dances" and "Old Azerbaijani folk dances" have a great importance in the study of dance music. Here, the author also looks into the choreographic features of the art of dance

Musical notation of the dance music and its publication are special and important phases in the study of this art. The first musical note of dance music has been a collection published by Said Rustamov in 1937. Later, in 1951 a dance collection was prepared for publication by the composers-Tofiq Guliyev and Zakir Bagirov and the musicologist Mahamadsaleh İsmailov and published by the editor Said Rustamov, in 1960-1980s the dance collections- Bayram Huseynli's "Azerbaijan national dance melodies" (halays) published in 1965-1966-were prepared by the "Folk music" department of the Institute of Architecture and Art of Azerbaijan National Academy of Sciences. The dance collection called "Azerbaijani folk songs and dances" by Ahmed İszada was published in 1975, later another dance collection with the same name by Nariman Mammadov was published in 1984. The "Azerbaijan folk dances" dance collection by Rauf Bahmanli was published in 2002. In 2011 Malik Guliyev, a professor at the Azerbaijan National Conservatory and Arzu Guliyeva, a docent at the Azerbaijan National Conservatory compiled a collection called "Azerbaijan folk dance music". All of the dance collections mentioned above say something about the studies that have been done in this field so far.

The dances performed by instrumental musicians take an important place in the musical culture of Azerbaijan. Beside tar

players, balaban-players and zurna-players also play an important role in this field. One of these instrumental musicians is the well-known balaban and zurna-player Ali Kerimov. He was born in Kalva village of the Shamakhi region in 1874. Until his death, Ali Kerimov had composed a number of shikastas, peshrovs, marches, tasnifs and dance music. The great composer Uzeyir Hajibeyov once invited him to Baku and made recordings while he was performing yalli, shikasta and other dance music. At present, there are very few tapes by Ali Karimov. His grandson, Aghasaf Seyidov, the famous balaban and zurna-player in Shirvan, performed some of the dance music for us. Bayram Huseynli and Ali Karimov made recordings of 12 dance music in 1984. The presented book contains many dance samples by Ali Karimov that were not recorded and written in notation. Because of the fact that the famous khanende Mirza Mohammad Hasan (1831-1907) was accompanied by Ali Karimov for many years, there was a close cooperation between these two musicians. As a result, Mirza Mahammadhasan wrote lyrics to dance music composed by Ali Karimov and classified these dances as folk songs and tasnifs. Ali Karimov also worked up the tasnif and songs composed by Mirza. Moreover, in the book in which 70 dances were collected, the names of the dances are not known, so they are displayed by the figures. The dances were collected from Dagestan, Tabriz, Urmia, Ardabil, Tehran, Amasya, Baiburt, Kirkuk and other regions along with the distant and remote regions of Azerbaijan.

Ali Karimov had faced difficulties when he named dances composed by him. Many of the dances were named after his children and grandchildren: "Sarvari", "Almazi", "Afruza", "Muhribani", "Sima", "Khirdaja", "Narinji" and so on; some of them were given the names of flowers: "Dagh chicheyi", "Cha-

manlik", "Heyvagulu", "Almagulu", "Alchagulu", "Banovsha", "Darchini", "Mikhayi", "Yasamani", "Turshangi"; some of them were given the names of countries : "Azerbaijan", "Turk raqsi", "Shirvani", "Kalvali" and so on.

Information about the most of the dances was collected in the book taking the notes from Ms. Narinj, Ali Karimovs daughter and Mr. Aghasaf Seidov, Ali Karimovs grandson. The rest of information about some of the dances were collected taking notes from Ashur Adigozalov.

Naila Rahimbayli
doctor of sciences in art, professor

RƏQSLƏR

1. **“ÇƏMƏNLİK”**. Bu rəqs Əli Kərimovun doğulduğu və ömrünün axırına qədər yaşadığı Kalva kəndinin təbiətini tərənnüm edir. Rəqs Şur muğamının intonasiyalarına əsaslanır. Rəqsin II hissəsi Şur muğamının Sarənc şöbəsinə əsaslandığına görə çox məlahətli səslənir. Əli Kərimovun nəvəsi Ağasəf Seyidovun söylədiyinə görə, bu rəqsə xanəndə Mirzə Məhəmməd həsən söz qoşaraq təsnif kimi oxumuşdur.

2. **“MEHRIBANI”**. Adından da göründüyü kimi, Əli Kərimov bu rəqsi öz övladlarına və ya yaxınlarına, əzizlərindən birinə həsr etmişdir. Rəqs Mahur Hindi və Orta Mahur muğamı üzərində qurulub.

3. **“YASƏMƏNİ”**. Rəqs Mahur Hindi muğamının Şikəsteyi-fars şöbəsi üzərində qurulub.

4. **“TOY RƏQSI”**. Bu rəqs Orta Mahur muğamına əsaslanır.

5. **“ALMAGÜLÜ”**. Rəqs Orta Mahur muğamı üzərində qurulub.

6. **“ƏFRUZƏ”**. Bu rəqsi Əli Kərimov öz nəvəsi Əfruzəyə həsr edib. Segah muğamı üzərində qurulub.

7. **“ÇƏHRAYI”**. Segah muğamının intonasiyalarına əsaslanır. Əsasən xanımlar tərəfindən ifa edilir.

8. **“SİMA”**. Şur muğamına əsaslanır. Bu rəqs də xanımlar üçün nəzərdə tutulub.

9. **“ŞƏN KOLXOZ”**. Mahur Hindi muğamının Şikəsteyi-fars şöbəsinə və Orta Segah intonasiyalarına əsaslanır.

10. **“ALÇAGÜLÜ”**. Şur muğamının Sarənc şöbəsinə əsaslanır.

11. **“HEYVAGÜLÜ”**. Mahur muğamının Şikəsteyi-fars şöbəsi üzərində qurulub.

12. **“BƏNÖVŞƏ”**. Çahargah muğamı üzərində qurulub. Əli Kərimovun qızı Nərinə nənənin söylədiyinə görə, bu rəqs Ağsu rayonunun “Ərəb Mehdibəy” kəndinin sakini Səlim bəyin oğlunun toyu ərəfəsində bəstələnib. 12 gün davam edən toya çox sayda sazəndələr, aşiq və xanəndələr dəvət olunmuşdu. Dəvət olunanlar arasında Cabbar Qaryağdıoğlu və tarzən Salyanlı Şirin də vardı. Bir yaz səhəri Cabbar Qaryağdıoğlu ilə Əli Kərimov təbiətin seyrinə çıxırlar və yeni açan bənövşələrdən ilhamlanaraq Əli Kərimov qara zurnada bir rəqs havası ifa edir. Çalğı bitəndən sonra xanəndə rəqsin adını soruşur, o isə bədahətən ifa etdiyini söyləyir. Cabbar Qaryağdıoğlu da rəqsə Bənövşə adı verir.

13. **“QƏHRƏMANI”**. Rast muğamının Dilkeş şöbəsinə əsaslanır. Toylarda, bayramlarda pəhləvanlar bu rəqsin sədaları altında yarışarmış.

14. **“UZUNDƏRƏ”**. Bu rəqs Kalva kəndinə yaxın və kənd yolunun ətrafı ilə uzanan dərənin adı ilə bağlıdır. Şur muğamının üzərində qurulub. Sonralar tarzənlər bu rəqsi Şüştər ladına dəyişiblər.

15. **“AZƏRBAYCAN”**. Ölkəmizin adına bəstələnib. Çahargah muğamı üzərində qurulub.

16. **“TÜRK RƏQSI”**. Şur muğamı üzərində qurulub.

17. **“KALVALI”**. Əli Kərimov öz kəndinə həsr edib. Rəqsi vaxtilə təsnif kimi oxuyublar. Şur muğamı üzərində qurulub.

18. **“XIRDACA”**. Rəqs balaban ustasının övladlarından birinin adına qoşulub. Orta Mahur və ya Dügah muğamı üzərində qurulub.

19. **“DAĞ ÇIÇƏYİ”**. Çahargah muğamının Hisar şöbəsinə əsaslanır.

20. **“TURŞƏNGİ”**. Orta Mahur muğamı üzərində qurulub.

21. **“SƏRVƏRİ”**. Nəvəsinə həsr edib. Orta Mahur muğamı üzərində qurulub.

22. **“AVARKOXA”**. Orta Mahur muğamı üzərində qurulub.

23. **“ZƏNGİLƏN YALLISI”**. Şur muğamı üzərində qurulub. Bu rəqs Folklor İnstitutunun əməkdaşı Aşur Adıgözəlovdən əldə edilmişdir.

24. **“QARADONLU”**. Orta Mahur üzərində qurulub. Bu rəqsi də Aşur Adıgözəlov təqdim etmişdir.

25. ***Azərbaycan, Kərkük və Türkmən rəqslərinə bənzəyir. Orta Mahur muğamına istinad edir.

26. ***Şur muğamı üzərində qurulub. Qədimdə yaşlı kişilər tərəfindən icra olunub.

27. ***Bəndəri deyilən rəqsə yaxındır. Əsasən Cənubi Azərbaycanda ifa ediblər. Müasir dövrdə də bəzi toy şənliklərində ifa olunur. Çahargah muğamının Hisar şöbəsinə əsaslanır.

28. ***Şur muğamına əsaslanır. Qədim yallılara aid etmək olar.

29. ***Rəqs Şur muğamı üzərində qurulub. 27 sayılı rəqsin davamı kimi səslənir.

30. **“Xorasan yallısı”**. Orta Mahur üzərində qurulub.

31. ***Orta Mahur üzərində qurulub. 30 sayılı rəqsin II hissəsidir.

32. ***Qədim Kərkük və Azərbaycan yallısı. I hissə. Şur üzərində qurulub.

33. ***Qədim Kərkük və Azərbaycan yallısı. II hissə. I hissənin döndərməsi. Şur üzərində qurulub.

34. ***Orta Mahur muğamına əsaslanır.

35. ***Orta Mahur muğamına əsaslanır. Qədim yallı növünə aid edilir.

36. ***Düğah muğamına əsaslanır. Qədim Qobustan yallısına bənzəyir.

37. ***Rast muğamının Dilkeş şöbəsinə əsaslanır. Qədim yallı qrupuna aiddir.

38. ***Rast muğamının Dilkeş şöbəsinə əsaslanır. Bu rəqsi də qədim yallı qrupuna aid etmək olar.

39. “Köçəri yallısı”. I hissə. Rast muğamının Dilkeş şöbəsinə əsaslanır.

40. “Köçəri yallısı”. II hissə. Rast muğamının Dilkeş şöbəsinə əsaslanır.

41. ***Şur muğamı üzərində qurulub. Qədim rəqslərə aiddir.

42. ***Rast muğamının Pəncgah şöbəsinə əsaslanır. Şərq xalqlarının rəqslərinə bənzəyir.

43. ***Rast muğamının Pəncgah şöbəsinə əsaslanır. 42 sayılı rəqsin II hissəsi.

44. ***Rast muğamının Pəncgah şöbəsinə əsaslanır. Açıq havada oynanılan kütləvi rəqsdir.

45. ***Şur muğamı üzərində qurulub. Rəqs Azərbaycan və Kərkük musiqisinə əsaslanır.

46. ***Şur muğamı üzərində qurulub. Kütləvi rəqslər növünə aiddir.

47. ***Mahur muğamı üzərində qurulub. Rəqs Azərbaycan və Kərkük musiqisinə əsaslanır.

48. ***Düğah, Bayatı-türk intonasiyalarına əsaslanır. Kəndirbaz oyunları zamanı ifa edilir.

49. ***Orta Mahur muğamı üzərində qurulub. Kütləvi rəqs qrupuna aiddir.

50. ***Orta Mahur üzərində qurulub. Qədimdə gənclərin icra etdiyi rəqslərə bənzəyir.

51. ***Rəqs aşıq musiqisinə bənzəyir. “Fa” mayəli Düğah muğamına əsaslanır. Lakin 12-15 xanələr “sol” mayəli

Zabul muğamının Muyə guşəsinə aiddir. Unikal bir nümunə kimi başqa melodiyalardan fərqlənir. Rəqsin I hissəsi qəhrəmanlıq ruhundadır, II hissə isə kədər və məğlubiyyət hissələri ifadə edir.

52. ***Rəqs Şur muğamı üzərində qurulub. Marş tərzində ifa edilir.

53. ***Rəqs Orta Mahur muğamının intonasiyalarına əsaslanır. Çox sadə və oynaq rəqsdir.

54. ***Səba muğamı üzərində qurulub. Azərbaycanda bu muğam 100 il öncə ifa edilib. Amma sonradan qadağalar nəticəsində bir çox muğamlar kimi sıradan getmişdir.

55. ***Rəqs Şur və Əbu Əta muğamının şöbə və guşələrinə istinad edir. Xanımlar üçün yazılıb. Səba muğamına yaxındır.

56. ***Şur muğamının Dilkeş şöbəsinə əsaslanır. Dilkeş şöbəsi Şur-Şahnaz şöbəindən sonra gəldiyi üçün hər iki şöbəyə toxunur. Yaşlı nəsil rəqsi olduğunu güman etmək olar. Həmçinin yallı ailəsinə aid edilə bilər.

57. ***Rəqs Şur muğamının Şur-Şahnaz şöbəsinə əsaslanır. Sanki 56-cı rəqsin davamıdır.

58. ***Şur və ya Dügah muğamlarına aid etmək olar. Rəqs çox qısa olduğu üçün yaşlı insanların rəqsinə bənzəyir.

59. ***Şüştər muğamına əsaslanır. Sanki məclisə daxil olan hörmətli bir şəxsi qarşılamaq üçün nəzərdə tutulub.

60. ***Rəqs Şur muğamına əsaslanır. Gəlin rəqsi təsiri bağışlayır.

61. “ALMAZI”. Bu rəqs Ağasəf Seyidovun ifasından əldə olunub. Orta Mahur üzərində qurulub.

62. “BƏH-BƏH”. Bu rəqs də Ağasəf Seyidovdan əldə edilib. Orta Mahur kökündədir. Şən və əhval-ruhiyyəli xarakterdədir.

63. “DARÇINI”. Orta Mahur muğamı üzərində qurulub. Üzeyir Hacıbəylinin “O olmasın, bu olsun” musiqili komediyasında söz əlavə edilərək mahnı kimi ifa olunub.

64. “MIXƏYİ”. Segah muğamı üzərində qurulub. Segah muğamında rəng kimi də ifa edilir.

65. “NARINCI”. Şur muğamına əsaslanır. Rəqsin Əli Kərimovun Narinc adlı qızına həsr edildiyi güman edilir.

66. “GÖVHƏRİ”. Bu rəqs Şur muğamı üzərində qurulub.

67. “Avarı”. Şur muğamının Dilkeş şöbəsinə əsaslanır. Azərbaycanda yaşayan avarlara məxsusdur.

68. “GÜLYAZI”. Bu rəqs Şəki şəhərinin Dəhnə kənd sakini, məşhur balaban ustası Zakir Məmmədovdan əxz edilmişdir. Rəqsə qızı Gülyazın adını vermişdir. Xalq artisti Gülyaz Məmmədova onu sözləri ilə ifa edir. Rəqs Səba muğamına əsaslanır.

69. “CAHANI”. Rəqs Rast muğamının Əraq-Pəncgah şöbələrinə istinad edir. Rəqs ilk dəfə bir əsr öncə xanəndə Əbül Həsən xan İqbalı və onu tarda müşayiət edən tarzən Qulam Hüseyn bəy Cahaninin ifasında səslənmişdir.

70. “MƏXMƏRİ”. Segah muğamına əsaslanır. Rəng kimi də ifa edilir.

1. Çəmənli

Moderato

Musical score for 'Çəmənli' in 6/8 time, marked Moderato. The score consists of four staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 6/8 time signature. The music features a mix of eighth and quarter notes. The second staff includes a trill (tr) above a note. The third staff continues the melodic line. The fourth staff concludes with a double bar line and a repeat sign (double bar line with dots).

2. Mehribani

Allegretto

Musical score for 'Mehribani' in 6/8 time, marked Allegretto. The score consists of four staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 6/8 time signature. The music is characterized by eighth-note patterns. The second staff includes a trill (tr) above a note. The third staff features two trills (tr) above notes. The fourth staff concludes with a double bar line and a repeat sign (double bar line with dots).

3. Yasəməni

Moderato

tr tr

tr tr

4. Toy rəqsi

Allegro

f

mf (p) doise

tr

5. Alma gülü

♩ Moderato

The musical score for 'Alma gülü' is written in 6/8 time. It consists of three staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a tempo marking of 'Moderato'. The melody starts with a trill (tr) on the first note, followed by eighth notes. The dynamic marking is *mf*. The second staff continues the melody with eighth notes and rests, also marked *mf*. The third staff concludes the piece with a double bar line and a repeat sign (♩).

6. Əfruzə

♩ Allegro

The musical score for 'Əfruzə' is written in 6/8 time. It consists of six staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a tempo marking of 'Allegro'. The melody starts with eighth notes and rests, marked *mf*. The second staff continues the melody, marked *f (p) doise*. The third and fourth staves continue the rhythmic pattern with eighth notes and rests. The fifth and sixth staves conclude the piece with a double bar line and a repeat sign (♩).

7. Çəhrayı

Moderato

tr

tr

tr

mf (p)

mf (p)

8. Sima

Allegretto

f

9. Şən kolxoz

Moderato

The musical score for 'Şən kolxoz' is written in 6/8 time and consists of four staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a common time signature. The tempo is marked 'Moderato'. The melody features a series of eighth and sixteenth notes. The second staff includes a trill (tr) and two first/second endings. The third staff continues the melody with a trill and a fermata. The fourth staff concludes the piece with a double bar line and repeat dots.

10. Alça gülü

Moderato

The musical score for 'Alça gülü' is written in 6/8 time and consists of three staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a common time signature. The tempo is marked 'Moderato'. The melody is composed of eighth and sixteenth notes. The second staff features a trill (tr) and a repeat sign. The third staff continues the melody with a trill and a double bar line.

11. Heyva gülü

Moderato

The musical score for 'Heyva gülü' is written in 6/8 time and consists of three staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a common time signature. The tempo is marked 'Moderato'. The melody is composed of eighth and sixteenth notes. The second staff includes a trill (tr) and two first/second endings. The third staff continues the melody with a trill and a double bar line.

12. Bənövşə

♩ Moderato

The musical score consists of nine staves of music in 6/8 time, marked **Moderato**. The key signature has three flats (B-flat, E-flat, A-flat). The piece features a variety of dynamics: *mf* (mezzo-forte) and *f* (forte). Trills (*tr*) are used as ornaments on several notes. The score includes repeat signs and first/second endings. The final staff concludes with a double bar line and a repeat sign.

13. Qəhrəmani

Allegro

The musical score for 'Qəhrəmani' is written in 6/8 time and consists of ten staves. The tempo is marked 'Allegro'. The key signature has one flat (B-flat). The score includes various musical notations such as eighth and sixteenth notes, rests, and trills (tr). The first staff begins with a treble clef and a 6/8 time signature. The music is characterized by a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, often with trills. The score includes repeat signs and first/second endings. The final staff concludes with a double bar line and repeat signs.

14. Uzun dərə

Andante

The musical score for 'Uzun dərə' is written in a single system with ten staves. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 6/8. The tempo is marked 'Andante'. The score features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. Trills are indicated by 'tr' above specific notes. The piece concludes with a double bar line.

15. Azərbaycan

♩ Allegro

The musical score is written for a single melodic line in treble clef, 6/8 time signature, and B-flat major. It consists of six staves of music. The first staff begins with a repeat sign and a tempo marking of 'Allegro'. The piece features a mix of eighth and sixteenth notes, with some rests. The second staff contains a repeat sign. The third staff includes a trill-like figure. The fourth staff has a fermata over a half note. The fifth staff is mostly quarter notes. The sixth staff concludes with a trill, two grace notes, and a final repeat sign.

16. Türk rəqsi

Andante

The musical score consists of eight staves of music in 9/8 time, marked *Andante*. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The melody is written on a single staff and includes several trills (tr) and ornaments. The piece begins with a treble clef and a 9/8 time signature. The first staff starts with a treble clef and a 9/8 time signature. The second staff continues the melody. The third staff features multiple trills. The fourth staff includes a repeat sign (double bar line with two dots) and a trill. The fifth staff also includes a repeat sign and a trill. The sixth staff continues the melody with a trill. The seventh staff continues the melody with a trill. The eighth staff concludes the piece with a trill and a final double bar line with a repeat sign.

17. Kalvalı

Allegro

The musical score consists of eight staves of music in 6/8 time, marked **Allegro**. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The melody is written in a single voice with various rhythmic patterns and trills (tr). The score includes repeat signs (double bar lines with dots) and a final double bar line with a repeat sign at the end.

18. Xırdaca

Moderato

The musical score for "18. Xırdaca" is written in 6/8 time and marked Moderato. It consists of nine staves of music. The key signature has one flat (B-flat). The music features a mix of eighth and sixteenth notes, with some triplet markings and a trill (tr) in the first staff. The piece concludes with a double bar line and repeat signs.

19. Dağ çiçəyi

Moderato

The musical score for 'Dağ çiçəyi' is written in 6/8 time with a key signature of one sharp (F#). The tempo is marked 'Moderato'. The score consists of ten staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp, and a 6/8 time signature. The music features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. A trill (tr) is indicated above a note in the third staff. The score includes repeat signs and first/second endings. The final staff ends with a double bar line.

The musical score is written in G major (one sharp) and consists of 12 staves. The notation includes various rhythmic patterns, accidentals, and performance markings such as trills (tr) and accents (^).

Staff 1: G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter, G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter, G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter.

Staff 2: G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter, G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter, G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter.

Staff 3: G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter, G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter, G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter.

Staff 4: G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter, G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter, G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter.

Staff 5: G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter, G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter, G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter.

Staff 6: G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter, G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter, G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter.

Staff 7: G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter, G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter, G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter.

Staff 8: G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter, G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter, G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter.

Staff 9: G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter, G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter, G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter.

Staff 10: G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter, G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter, G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter.

Staff 11: G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter, G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter, G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter.

Staff 12: G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter, G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter, G4 quarter, B4 quarter, G4 quarter, E4 quarter.

20. Turşəngi

Allegro *tr*

The musical score for 'Turşəngi' is written in 6/8 time and consists of five staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a tempo marking of 'Allegro'. The music is characterized by frequent trills, indicated by 'tr' above notes. The second staff contains a repeat sign with first and second endings. The third and fourth staves continue the melodic line with more trills and some rests. The fifth staff concludes the piece with a final double bar line and a repeat sign.

22. Avarkoxa

Allegro Vivace

Musical score for "22. Avarkoxa" in 6/8 time, marked *Allegro Vivace*. The score consists of seven staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 6/8 time signature. The music is written in a single melodic line. The score includes various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. There are several repeat signs (double bar lines with dots) and a trill (tr) marked above a note in the sixth staff. The piece concludes with a double bar line and a fermata over the final note, followed by a double bar line and a repeat sign (§).

23. Zəngilan yallısı (qədim yallı)

Andante

Allegro

24. Qaradonlu

Moderato

Qaradonlu

♩ Andante

The musical score consists of seven staves of music in 2/4 time with a key signature of one flat (B-flat). The tempo is marked 'Andante'. The notation includes various rhythmic patterns such as eighth and sixteenth notes, and rests. A repeat sign with first and second endings is present in the sixth staff, and a section marked with a double bar line and a repeat sign is in the seventh staff.

♩ Andante

The musical score consists of ten staves of music in 6/8 time with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The tempo is marked 'Andante'. The notation includes various rhythmic patterns such as eighth and sixteenth notes, rests, and repeat signs. A fermata is present over the final note of the tenth staff.

The musical score consists of eight staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a common time signature (C). The music is written in a single melodic line. The score includes various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. There are several repeat signs (double bar lines with dots) throughout the piece. The final staff ends with a double bar line and a repeat sign.

The musical score consists of ten staves of music in a 3/4 time signature and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The notation includes various rhythmic patterns, trills, and first/second endings.

- Staff 1: A series of eighth and quarter notes, ending with a double bar line and repeat sign.
- Staff 2: A series of eighth and quarter notes, ending with a double bar line and repeat sign.
- Staff 3: A series of eighth and quarter notes, ending with a double bar line and repeat sign.
- Staff 4: A series of eighth and quarter notes, ending with a double bar line and repeat sign.
- Staff 5: A series of eighth and quarter notes, with trills (tr) over several notes, ending with a double bar line and repeat sign.
- Staff 6: A series of eighth and quarter notes, ending with a double bar line and repeat sign.
- Staff 7: A series of eighth and quarter notes, with first and second endings indicated by brackets and numbers 1 and 2, ending with a double bar line and repeat sign.
- Staff 8: A series of eighth and quarter notes, with first and second endings indicated by brackets and numbers 1 and 2, ending with a double bar line and repeat sign.
- Staff 9: A series of eighth and quarter notes, ending with a double bar line and repeat sign.
- Staff 10: A series of eighth and quarter notes, ending with a double bar line and repeat sign.

Musical score for page 29, featuring five staves of music in 6/8 time with a key signature of one flat. The notation includes eighth and sixteenth notes, rests, and repeat signs.

Andante

Musical score for page 30, featuring four staves of music in 3/4 time with a key signature of one flat. The tempo is marked "Andante". The notation includes eighth and sixteenth notes, rests, trills (tr), and repeat signs.

♩ Moderato

The musical score consists of ten staves of music in 6/8 time, marked **Moderato**. The key signature has one flat (B-flat). The notation includes various rhythmic patterns such as eighth and sixteenth notes, and rests. Trills are indicated by the abbreviation "tr" above specific notes. The piece concludes with a double bar line and a repeat sign (♩).

Andante

The musical score for page 32, marked *Andante*, is written in 2/4 time and consists of ten staves. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The notation includes various rhythmic patterns, trills (marked *tr*), and ornaments (marked with a double tilde $\sim\sim$). The score is divided into several measures, with some measures containing repeat signs and first/second endings. The final measure of the piece ends with a fermata over a whole note.

The image displays three staves of musical notation in G minor (one flat). The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat. It contains a sequence of eighth and sixteenth notes, including a trill (tr) over a note. The second staff continues the melodic line with similar rhythmic patterns and a grace note (w) over a note. The third staff concludes the phrase with a final note and a double bar line.

♩ Moderato

The musical score consists of ten staves of music in 6/8 time with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The tempo is marked 'Moderato'. The notation includes eighth and sixteenth notes, rests, and repeat signs. A fermata is placed over the final note of the sixth staff. The piece concludes with a double bar line and a repeat sign.

Allegro

The musical score on page 34 is written in 6/8 time and marked 'Allegro'. It consists of 12 staves of music. The notation includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, rests, and dynamic markings like accents and slurs. The piece concludes with a double bar line and a final note on the twelfth staff.

♩ Andante

Musical score for page 35, starting with a treble clef, key signature of one flat, and 2/4 time signature. The score consists of six staves of music. The first two staves contain the main melody with some trills and grace notes. The third and fourth staves show a more complex rhythmic pattern with trills and grace notes. The fifth and sixth staves continue the melody with trills and grace notes. The piece ends with a double bar line and a repeat sign.

Andante

Musical score for page 36, starting with a treble clef, key signature of two flats, and 2/4 time signature. The score consists of four staves of music. The first staff begins with a whole note rest followed by a series of eighth notes. The second and third staves continue the melody with eighth notes and some trills. The fourth staff concludes the piece with a whole note rest.

♩ Moderato

♩

39. Yallı Köçəri

♩ Andante

♩

40. Yallı Köçəri II hissə

Allegro

Moderato

The musical score for "Moderato" on page 41 is written in 6/8 time and B-flat major. It consists of eight staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of two flats (B-flat major), and a 6/8 time signature. The melody is composed of eighth and sixteenth notes, with some notes marked with a double accent (^^). The second staff continues the melody with similar rhythmic patterns. The third staff features a repeat sign at the beginning and ends with a double bar line. The fourth staff contains a series of sixteenth-note runs. The fifth and sixth staves continue the melodic line with various rhythmic values. The seventh staff concludes with a double bar line and a repeat sign. The eighth staff begins with a repeat sign and ends with a double bar line and a repeat sign.

Moderato

The musical score is written in G major (one sharp) and 6/8 time. It consists of 11 staves of music. The tempo is marked 'Moderato'. The notation includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, rests, and repeat signs. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp. The music flows through several measures, with some measures containing repeat signs. The final measure of the piece is a whole note G.

Allegro

Musical score for page 43, marked *Allegro*. The score consists of seven staves of music in G major and 6/8 time. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 6/8 time signature. The music features various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. Some notes are marked with a double accent (^^). The score concludes with a double bar line.

Moderato

Musical score for Moderato, page 44. The score consists of six staves of music in G major and 2/4 time. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. The music features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. The piece concludes with a double bar line and a fermata over the final note.

Moderato

Musical score for Moderato, page 45. The score consists of nine staves of music in 6/8 time, key of B-flat major. The music features a variety of rhythmic patterns including eighth and sixteenth notes, rests, and slurs. There are two fermatas in the first staff and one in the fifth staff. The piece concludes with a double bar line.

Moderato

Musical score for Moderato, page 46. The score consists of nine staves of music in a single system. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. The music features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, rests, and accents. The piece concludes with a double bar line.

Musical score for page 47, featuring ten staves of music in 6/8 time. The score includes various rhythmic patterns, rests, and dynamic markings such as *ad libitum muğam* and *a tempo*.

The first staff begins with a treble clef and a 6/8 time signature. The music consists of eighth and sixteenth notes, with some measures containing rests. The second staff continues the melodic line. The third staff features a similar rhythmic pattern. The fourth staff is marked *ad libitum muğam*. The fifth staff is marked *a tempo*. The sixth staff includes accents (wavy lines) over certain notes. The seventh staff continues the melodic development. The eighth staff features accents over several notes. The ninth staff includes accents and rests. The tenth staff concludes the piece with a final melodic phrase.

A musical score consisting of four staves of music. The first three staves are in treble clef and contain rhythmic patterns of eighth and sixteenth notes with various rests. The fourth staff begins with a repeat sign, followed by a *pp* dynamic marking and a long horizontal line above the staff, indicating a sustained or glissando effect.

Allegro

The musical score consists of eight staves of music in 6/8 time with a key signature of one flat (B-flat). The notation includes various rhythmic patterns, repeat signs, and trills.

- Staff 1: y F G A B A G A | y F G A B A G A | y G G A B A G A | y G G A B A G A | y A B A B A G A
- Staff 2: y A B A B A G A | y B B A B A G A | y B B A B A G A | y B B A B A G A
- Staff 3: y F G A B A G A | F G G A B A G A | y F G A B A G A | F G G A B A G A | y A B A B A G A *tr*
- Staff 4: F G A B A G A | y A B A B A G A | F G A B A G A | y F G A B A G A | F G A B A G A | F G A B A G A
- Staff 5: y F G A B A G A | y G G A B A G A | z A B A B A G A | z A B A B A G A | z A B A B A G A
- Staff 6: y B B A B A G A | y B B A B A G A | y B B A B A G A | y B B A B A G A | y F G A B A G A
- Staff 7: F G G A B A G A | y F G A B A G A | F G G A B A G A | y A B A B A G A | F G G A B A G A
- Staff 8: y A B A B A G A | F G G A B A G A | y F G A B A G A | F G A B A G A | F G A B A G A | F G A B A G A | F G A B A G A

Moderato

The musical score consists of six staves of music in 6/8 time with a key signature of one flat (B-flat). The tempo is marked **Moderato**. The notation includes various rhythmic values such as quarter notes, eighth notes, and sixteenth notes, along with rests and repeat signs. Trills are indicated by the abbreviation "tr" above specific notes in the third and fourth staves. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

Moderato

Musical score for Moderato, page 51. The score consists of six staves of music in 2/4 time, key of B-flat major. The first staff begins with a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The music features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. The score is divided into measures by vertical bar lines, with repeat signs and double bar lines indicating the end of phrases. The overall tempo is marked as Moderato.

Moderato

♭ ♭

♯

Allegro

Moderato

The musical score consists of ten staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 2/4 time signature. The tempo marking "Moderato" is placed above the first staff. The music features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. There are several repeat signs (double bar lines with dots) throughout the piece. The second staff includes a fermata over a note. The third staff has a fermata over a note. The fourth staff has a fermata over a note. The fifth staff has a fermata over a note. The sixth staff has a fermata over a note. The seventh staff has a fermata over a note. The eighth staff has a fermata over a note. The ninth staff has a fermata over a note. The tenth staff has a fermata over a note. The score concludes with a double bar line and a repeat sign.

ad libitum

a tempo

§

Andante

The musical score consists of seven staves of music in 3/4 time with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The tempo is marked 'Andante'. The notation includes various rhythmic values, slurs, and accents. The first staff begins with a treble clef and a key signature of two flats. The second staff features a first ending and a second ending. The third staff includes a repeat sign and a first ending. The fourth staff has a repeat sign and a first ending. The fifth staff contains a first ending and a second ending. The sixth staff has a repeat sign and a first ending. The seventh staff concludes the piece with a double bar line.

Moderato

The musical score is written for a single melodic line in a 2/4 time signature and a key signature of two flats (B-flat major). It consists of seven staves of music. The tempo is marked 'Moderato'. The notation includes various rhythmic values such as quarter, eighth, and sixteenth notes, as well as rests and accents. The piece ends with a double bar line.

57

Musical score for exercise 57, consisting of four staves of music. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. The first staff begins with a treble clef and a key signature change to two flats. The music features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. The second staff continues the melodic line with similar rhythmic values. The third staff shows a more active melodic line with eighth notes and rests. The fourth staff concludes the exercise with a final melodic phrase and a double bar line.

58

Musical score for exercise 58, consisting of two staves of music. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 6/8. The first staff begins with a treble clef and a key signature change to two flats. The music is characterized by a steady eighth-note pattern. The second staff continues the melodic line with similar rhythmic values and concludes with a double bar line.

59

Musical score for exercise 59, consisting of two staves of music. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. The first staff begins with a treble clef and a key signature change to two flats. The music starts with a whole note rest, followed by eighth-note patterns. The second staff continues the melodic line with similar rhythmic values and concludes with a double bar line.

67

Moderato

61. Almazi

Moderato

62. Bəh-bəh

Moderato

Musical score for 'Bəh-bəh' in 6/8 time, Moderato. The score consists of five staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 6/8 time signature. The melody is characterized by eighth-note patterns and occasional rests. The second staff continues the melody with similar rhythmic motifs. The third staff features a repeat sign and includes some rests. The fourth and fifth staves conclude the piece with final melodic phrases and repeat signs.

63. Darçını

Moderato

Musical score for 'Darçını' in 6/8 time, Moderato. The score consists of four staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 6/8 time signature. The melody is characterized by eighth-note patterns and occasional rests, with trills (tr) marked above several notes. The second staff continues the melody with similar rhythmic motifs and trills. The third staff features a repeat sign and includes some rests. The fourth staff concludes the piece with final melodic phrases and trills.

64. Mixəyi

Allegro

Musical score for '64. Mixəyi' in 6/8 time, marked *Allegro*. The score consists of four staves of music. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). It features eighth-note patterns with trills (tr) and slurs. The second staff continues the melodic line with trills and slurs. The third staff includes first and second endings, with a dynamic marking of *f* (forte) at the end. The fourth staff concludes the piece with first and second endings, also featuring trills and slurs.

65. Narıncı

Allegro

Musical score for '65. Narıncı' in 6/8 time, marked *Allegro*. The score consists of four staves of music. The first staff begins with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). It features eighth-note patterns with trills (tr). The second staff continues the melodic line with trills and slurs. The third staff includes first and second endings, with trills and slurs. The fourth staff concludes the piece with trills and slurs.

66. Gövhəri

Musical score for Gövhəri, consisting of six staves of music in 6/8 time. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The score includes various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and trills (tr) marked above notes. The piece concludes with a double bar line.

67. Avarı

Musical score for Avarı, consisting of three staves of music in 6/8 time. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The score includes various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes. It features first and second endings, indicated by '1.' and '2.' above the notes. The piece concludes with a double bar line and a repeat sign.

68. Gülyazı

Moderato

The musical score for '68. Gülyazı' is written in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 6/8 time signature. The tempo is marked 'Moderato'. The score consists of ten staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp, and a 6/8 time signature. The music is composed of eighth and sixteenth notes, with some rests. There are repeat signs and a double bar line with a fermata at the end of the piece. The notation includes various accidentals (sharps, flats, naturals) and rests.

69. Cahanı

The image displays a musical score for the piece "69. Cahanı". The score is written on ten staves of music, all in a treble clef with a key signature of one sharp (F#). The time signature is 6/8. The notation includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, rests, and trills (tr). There are repeat signs with first and second endings (1. and 2.) on the third staff. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

Musical score for a piece in G major, 2/4 time. The score consists of four staves of music. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody is composed of eighth and quarter notes, with some rests. The second and third staves continue the melodic line. The fourth staff features a first ending (1.) and a second ending (2.), both marked with repeat signs and ending with a double bar line.

70. Мәхмәри

Musical score for 'Məxməri' in 6/8 time. The score consists of four staves of music. The first staff has a treble clef and a key signature of one flat (Bb). The melody is primarily composed of eighth and quarter notes. The second staff includes a trill (tr) over a note. The third and fourth staves continue the melodic line with various note values and rests.

İÇİNDƏKİLƏR

ÖN SÖZ.....	3
INTRODUCTION	9
RƏQSLƏR	13

**Şifahi ənənəli Azərbaycan musiqisi,
II (rəqslər),
Bakı, 2019.**

Nəşriyyat direktoru:
Prof. Nadir Məmmədli

Kompüterdə yığan:
Rühəngiz Əlihüseynova

Mətnlərin korrektorü:
Kəmalə Atakişiyeva
AMEA Folklor İnstitutu
“Musiqi folkloru” şöbəsinin böyük elmi işçisi

İngilis dilinə tərcümə edən:
Aynur Abdullayeva
İngilis dili üzrə mütəxəssis

Kağız formatı: 60/84 1/32
Mətbəə kağızı: №1
Həcmi: 76 səh.
Tirajı: 300

Kitab Azərbaycan MEA Folklor İnstitutunun
Kompüter Mərkəzində yığılmış, səhifələnmiş,
“Elm və təhsil” NPM-də ofset üsulu ilə
hazır diapozitivlərdən çap olunmuşdur.